

دستور العمل خودمراقبتی

جراحی آپاندیس

بیمارستان باقرالعلوم اهر

واحد آموزش همگانی

تاریخ تدوین .. مرداد ۹۹

تاریخ بازبینی .. مرداد ۱۴۰۰

زیر نظر متخصصین جراحی

منبع . برونر داخلی جراحی

آپاندیس چیست؟

یک زائده کرمی شکل متصل به روده بزرگ در قسمت راست و تحتانی شکم است. التهاب آپاندیس را آپاندیسیت گویند که شایعترین علت عمل های جراحی اورژانس است.

علل آپاندیسیت

انسداد حفره داخل آپاندیس منجر به آپاندیسیت میشود. ترشحات داخل آن می ماند و افزایش می یابد. از طرفی باکتری های موجود در حفره آپاندیس افزایش می یابد. در نتیجه آپاندیس متورم و عفونی میشود این بیماری یک اورژانس جراحی است و هیچ درمان دارویی موثر ندارد و باید حتما جراحی شود. در صورتیکه بیمار سریعاً جراحی شود بیشتر بیماران سریعاً و بدون مشکل خاصی بهبود می یابند. ولی در صورت تاخیر در درمان ، آپاندیس پاره شده و باعث پخش شدن عفونت در محوطه شکم و حتی مرگ میشود. گرچه این بیماری در هر سنی ممکن است رخ دهد ولی شایعترین سنین بیماری بین ۱۰-۳۰ سال میباشد.

علائم آپاندیسیت چیست؟

شایعترین علامت درد شکمی است قبل از سایر علائم رخ میدهد در اطراف ناف شروع و بعد به قسمت تحتانی و راست شکم کشیده میشود. بیمار حس میکند چنین دردی را قبلاً تجربه نکرده است و طی چند ساعت بدتر میشود. با سرفه ، عطسه و تنفس عمیق و پهلو به پهلو شدن بدتر میشود. تب خفیف ، تهوع و گاهی استفراغ ، یبوست و گاهی اسهال ، کاهش اشتها از علائم دیگر آپاندیسیت است.

تشخیص آپاندیسیت چگونه است؟

- معاینه شکم مهمترین قسمت برای تشخیص بیماری میباشد. محل درد و حساسیت به درد مهمترین نکته در معاینه شکم است. تست های آزمایشگاهی شامل: آزمایش خون ، ادرار ، تست بارداری در زنان با سنین باروری انجام میشود.
- تستهای تصویربرداری شامل: سونوگرافی شکم ، سی تی اسکن میباشد.

درمان آپاندیس چگونه است؟

درمان جراحی جهت خارج کردن آپاندیس است که تحت بیهوشی عمومی یا بی حسی نخاعی انجام میشود به دو روش:

۱. باز کردن شکم (لاپاراتومی)
۲. بسته (لاپاراسکوپی)

عوارض :

- وخیم ترین عارضه آپاندیسیت، پاره شدن آپاندیسیت است. این عارضه در صورت تاخیر در تشخیص آپاندیسیت ایجاد شده و در نوزادان، کودکان کوچکتر، افراد سالمند این احتمال بالاتر است.
- پاره شدن آپاندیس میتواند باعث التهاب جدار شکم و بافت پوشاننده احشاء و ایجاد آبسه گردد ندرتاً بدن میتواند عفونت پدیدآمده توسط یک آپاندیس پاره شده را محدود کرده و تشکیل آبسه (دمل چرکی) دهد بجای گسترده شدن عفونت در کل شکم در یک نقطه آبسه تشکیل میدهد.
- جراح در این موارد آبسه را با استفاده از یک وسیله بنام درن تخلیه کرده تا کاملاً آبسه خشک شود و پس از خشک شدن آبسه و رفع التهاب عمل جراحی برداشت آپاندیس انجام میشود.

توصیه بعد از عمل جراحی:

- در چند ساعت پس از عمل تا هوشیاری کامل و طبیعی شدن ضربان قلب و فشار خون باید در بستر استراحت کنید. بعد از انتقال از اتاق عمل به بخش پرستار وضعیت شمارا کنترل میکند و در صورت داشتن درد طبق توصیه پزشک به شما مسکن میدهند.
- در صورت صلاحدید پزشک از ۲۴-۱۲ ساعت بعد از جراحی میتوانید به آرامی راه بروید و در صورتی که تهوع و استفراغ نداشتید، رژیم غذایی را با حجم کم مایعات شروع کنید. به خاطر داشته باشید که تحرک بعد از جراحی اهمیت زیادی در بهبودی شما دارد و حتی در ساعات اولیه میتوانید در بستری بغلتید مگر پزشک شمارا منع کرده باشد.
- دراز کشیدن به مدت طولانی روند بهبودی شمارا کند میکند در صورتی که خودتان نمی توانید حرکت کنید از پرستار بخواهید تا به شما کمک کند. که موقعیت خود را تغییر دهید و یا در راه رفتن شمارا یاری رساند. روش کاهش درد:
- معمولاً تمامی اعمال جراحی با درد پس از عمل (بویژه در روزهای اول پس از عمل) همراهند.
- اغلب افراد در برخی موقعیتهای درد کمتری حس میکنند پس در حالتی که کمتر احساس درد میکنید دراز بکشید.
- برخلاف تصور رایج از سرگیری فعالیت های عادی بویژه راه رفتن آرام پس از عمل جراحی نقش چشمگیری در کاهش درد شما دارد. اکثر اوقات پس از عمل جراحی برای تسکین درد شما مسکن های ساده تجویز میشود بخاطر داشته باشید مصرف خودسرانه مسکن ها ممکن است با عوارض خطرناکی همراه باشد.

داروهای زمان ترخیص:

• در صورت وجود درد ممکن است به مسکن نیاز داشته باشید همچنین پزشک ممکن است پس از عمل برای شما آنتی بیوتیک (چرک خشک کن) تجویز کند داروهای خود را بطور کامل و طبق دستور مصرف کنید و در صورت بهبود نسبی داروها قطع نکنید.

• در صورتی که دارویی قبلاً استفاده میکردید به پزشک خود اطلاع دهید.

مراقبت از زخم جراحی:

• در صورت نبود ترشح نیاز به تعویض پانسمان نیست.

• زخم محل عمل را برای پیشگیری از عفونت زخم تمیز نگه دارید. ورم و سفتی مختصر در لبه برش طبیعی است در صورتی که زخم خیلی قرمز یا متورم شد یا ترشح داشت با پزشک خود تماس بگیرید.

• معمولاً زخم جراحی در چند هفته اول سفت و مانند یک توده زیر پوست لمس میشود که طبیعی است و بعد از یکی دو ماه به حالت اول بر میگردد.

• در صورت صلاحدید پزشکتان میتوانند ۲ تا ۳ روز پس از جراحی دوش بگیرید. در روزهای ابتدایی از کشیدن کیسه یا لیف به زخم خودداری نمائید.

• از فعالیت هایی که شکم و زخم را تحت کشش قرار میدهند مانند بلند کردن وزنه ، زور زدن یا ورزشهای سنگین تا سه ماه بپرهیزید.

رژیم غذایی پس از عمل:

ابتدا رژیم غذایی مایعات رقیق و کم حجم استفاده کنید. مثل آب معمولی ، چای کم رنگ ، آب میوه های شیرین صاف شده طبیعی و رقیق (البته اگر دیابت ندارید) و سوپ تهیه شده از گوشت تازه بدون چربی صاف شده توصیه میگردد.

بهبتر است تا چند روز هم از رژیم غذایی نرم استفاده کرده مثل سبزیجات پخته و پوره و در نهایت در صورت میل به غذا میتوانید غذای معمولتان را مصرف نمائید. از غذاهای نفاخ و سنگین تا یک هفته بپرهیزید.

پاتولوژی چیست؟

هر قسمتی که طی عمل جراحی از بدن خارج گردد باید برای بررسی به آزمایشگاه فرستاده شود تا بررسی های تشخیصی انجام گردد و امکان بدخیمی رد شود. معمولاً طی دو هفته جواب پاتولوژی شما آماده میشود و شما باید آن را از پاتولوژی بیمارستان دریافت کنید. جواب پاتولوژی باید به رویت جراح رسانده شود. شروع فعالیت روزمره را برحسب شغل و نوع کاری که دارید پس از مشورت با پزشک شروع کنید اما بعد از عمل از برداشتن اجسام سنگین حداقل ۴ تا ۶ هفته خودداری کنید.

در صورت بروز علائم زیر به جراح مراجعه کنید:

- تهوع ، استفراغ و بی اشتها
- نفخ شدید شکم و عدم دفع باد و مدفوع
- اسهال آبکی
- کم و غلیظ شدن ادرار